

PRIRUČNIK O ČETINARIMA

E. F. DEBAZAC

BEOGRAD, 1967.

P R I R U Č N I K
O Č E T I N A R I M A

E. F. DEBAZAC

inžinjer za vode i šume
nastavnik na Ecole Nationale des Eaux et Forêts
u Nansiu

BEOGRAD
1967.

S A D R Ž A J

	Strana
Predgovor	1
Uvod	3
Opšti deo	6
Ključ za određivanje rodova	12
Prvi deo: familija Pinaceae	15
Poglavlje I — rod <i>Abies</i> (jele)	16
„ II — „ <i>Keteleeria</i>	36
„ III — „ <i>Cathaya</i>	37
„ IV — „ <i>Pseudotsuga</i>	38
„ V — „ <i>Tsuga</i>	42
„ VI — „ <i>Picea</i> (smrče)	46
„ VII — „ <i>Pseudolarix</i>	59
„ VIII — „ <i>Larix</i> (ariši)	60
„ IX — „ <i>Cedrus</i> (kedrovi)	64
„ X — „ <i>Pinus</i> (borovi)	67
Drugi deo: familija Taxodiaceae	95
Treći deo: „ Cupressaceae	101
Četvrti deo: „ Taxaceae	123
Peti deo: „ Cephalotaxaceae	126
Šesti deo: „ Araucariaceae	127
Sedmi deo: „ Podocarpaceae	131

P R E D G O V O R
našem izdanju

Priručnik o četinarima, koji predstavljamo našoj javnosti, delo je Eugène F. Debaca, nastavnika Visoke škole za vode i šume i direktora Stanice za šumsku ekologiju u Nancy-u, objavljen je 1964. godine u izdanju ove Visoke škole.

Zahvaljujući njegovoj kompletnosti, jasnoći, preglednoj klasifikaciji i izvanrednoj ilustraciji većine prikazanih četinara, ovaj Priručnik je zasluzeno pobudio živo interesovanje šumara širom sveta i postao jedno od veoma traženih dela ove vrste.

Da bi pomogli uspešno provođenje radova na unošenju i proširivanju četinara radi povećavanja proizvodnosti i ekonomске vrednosti naših visokih šuma i meliorisanja i rekonstrukcije slabo proizvodnih izdanačkih i degradiranih šuma, kao i kod podizanja i održavanja parkova i drugih hortikulturnih i ukrasnih nasada, odlučili smo da ovaj Priručnik stavimo na raspolaganje našim studentima šumarstva, šumarskim inženjerima i tehničarima, hortikulturama, pejažistima, botaničarima i dr. U želji da on posluži što širem krugu zainteresovanih u Jugoslaviji, Priručnik je štampan latinicom na srpsko-hrvatskom jeziku.

Sa naročitim zadovoljstvom ističemo, da su autor g. E. F. Debaca i g. Raymond Vinez, rektor Visoke škole za vode i šume u Nancy-u u ime izdavača, dali saglasnost za prevođenje i objavljivanje Priručnika o četinarama bez ikakve materijalne naknade, na čemu im i ovim putem posebno zahvaljujemo. Istovremeno, oni su nam samoinicijativno dostavili foto negative svih slika objavljenih u Priručniku, koje nažalost, iz tehničkih razloga, nismo mogli koristiti.

Objavljivanje ovog Priručnika pomogli su novčano: Savezni sekretarijat za poljoprivrednu i šumarstvo, »Jugodrvo«, »Exportdrvo«, Galenika, Poslovno udruženje šumarstva i drvne industrije — Beograd i drugi, i time doprineli našim nastojanjima da Priručnik predamo našoj stručnoj javnosti po zaista pristupačnoj ceni.

Dipl. inž. Vladimir Stefanović,
predsednik

Saveza inženjera i tehničara
šumarstva i industrije za
preradu drveta SR Srbije

P R E D G O V O R

Od svih šumarskih stručnjaka i od svih vlasnika — pošumljavača traži se da ubuduće usredsrede svoje napore na proizvodnju četinarskog drveta.

Najveći deo investicionih sredstava iz Nacionalnog šumskog fonda namenjen je ovom preobražaju naše današnje silvikulture. Stvarno ona nije donosila savremenoj privredi ono što privreda najviše traži od vremena kada se u našoj zemlji ogrevno drvo ne smatra vrednim a tehničko drvo lišćara postalo preobilno.

Sada ne tražimo samo naše domaće vrste drveća nego i neke inostrane — egzotične vrste četinara koje omogućuju brzo postizanje veličanstvenih rezultata.

Raznolikost naše klime i naših zemljишta je takva da nas upućuje na traženje vrsta drveća koje su bolje prilagođene ne samo kod naših neposrednih suseda u Evropi, nego i po celoj oblasti oko Sredozemnog mora, pa mi možemo saditi na vrlo velikim površinama američke četinare i vrste četinara koje rastu na Dalekom Istoku.

Francuska šuma je već bogata u ovakvim nasadima a bila bi i bogatija da se u početku bolje poznavalo ponašanje unešenih vrsta.

Prvi zadatak nastavnika je da što tačnije upozna zainteresovane sa odlikama svih četinara, ne samo radi toga da bi im olakšao tačno određivanje vrsta, nego da dobro definiše tok njihovog života, a naročito njihovo razmnožavanje. Takođe je bitno da se znaju njihovi zahtevi.

Srećni smo što je ova potreba bila shvaćena od jednog mладог šumarskog inženjera koji se već uveliko predstavio javnosti svojim mnogobrojnim radovima u Stanici za šumarska istraživanja i koji je postigao zavidne uspehe u nastavi botanike na Visokoj nacionalnoj školi za vode i šume. Đak gospodina rektora Role, saradnik gospodina Žakomona, gospodin De bazak je stalno bio u naјboljoj školi. Njegovi mnogobrojni kontakti sa gospodinom Direktorom Više šumarske škole Ž. Purtetom, prvo u Nansiju, zatim u čuvenom uglednom školskom dobru u Barres, u kome je pisac dela »Veštačka pošumljavanja« — »Replements artificiels« naučnik bez premca u ovoj materiji, omogućili su De bazaku da pripremi ovo delo u najpovoljnijim uslovima.

U pitanjima klasifikacije i nomenklature oduvek su se javljale raznovrsne tendencije. Možda će šumari žaliti što je pisac zauzeo ovakav stav. Međutim, izgleda da je najmudrije da se prihvate međunarodna pravila koja su za to donešena da bi se izbeglo nastavljanje nerazumevanja.

Gospodin De bazak je od onih koji su brzo shvatili i ostvarili da se nastava ne sastoji u diktiranju jednog predmeta pa ma on bio najpotpunije pripremljen ili